

Nationaal Verpakkingsdebat Kennis Instituut Duurzaam Verpakken

Afvalfonds: 'Niet-recyclebare verpakkingen worden fors duurder'

Gepubliceerd op: 3 februari 2023

Het Nationaal Verpakkingsdebat van 25 januari jl. ter ere van het [10 jarig bestaan van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken \(KIDV\)](#) gaf een goed overzicht van de huidige stand van zaken in duurzaam verpakken. In drie debatronden kwamen diverse vertegenwoordigers van de overheid, bedrijfsleven, onderwijs en wetenschap aan het woord.

Na een terugblik en vooruitblik over het tienjarig bestaan van het KIDV (lees elders) opende dagvoorzitter Wouter Kurpershoek het Nationale Verpakkingsdebat. Het eerste debat ging over de vraag of het momenteel te goedkoop is om niet duurzaam te verpakken. Het aanwezige publiek was het hier volledig mee eens.

Sandra Molenaar, CEO Consumentenbond, ook.

Zij onderbouwt dat met het recente Zembla-onderzoek naar wasverzachters waar de ene fabrikant voor een 750 ml fles 5,8 gram plastic nodig heeft en de andere slechts 2,5 gram gebruikt. 'Er wordt te veel verpakkingsmateriaal gebruikt omdat het te goedkoop is. Ons advies is, gebruik de best practice en maximeer in dit geval tot 2,5 gram.'

Debora van der Zee van Unilever

Meer prikkels

Debora van der Zee van Unilever is het ook eens met de stelling maar zou de stelling graag willen omdraaien. 'Het is duur om duurzaam te verpakken', vindt zij. 'Er zijn te weinig prikkels. Duurzaam verpakken moet worden beloond en niet-duurzaam verpakken moet worden belast. Het verschil in de tarieven mag groter worden.'

Sandra Molenaar, CEO Consumentenbond

Directeur Hester Klein Lankhorst van Stichting Afvalfonds Verpakkingen was het hiermee eens. 'Wij gaan meer tariefdifferentiatie op gerecycled content invoeren. Dat gaat vanaf 2024 gebeuren. Het verschil tussen verpakkingen van recycleaat en virgin plastic gaan we groter maken. Dat is wel spannend, want niet-recyclebare verpakkingen worden veel duurder.

We zijn de eerste in Europa. Daarnaast gaan we een differentiatie geven op gerecycled materiaal, zodat er een push komt om dat materiaal in te gaan zetten.'

Roland ten Klooster van Universiteit Twente meent: 'Uiteindelijk betaalt de consument hieraan mee. We moeten meer inzetten op reductie, want dat komt voor recycling.'

Jan Paul van Soest van De Gemeynt is voorstander een gerichte aanpak waar de effecten plaatsvinden. 'Hef op CO2, waterverbruik en of stikstofemissies.'

Sturing op het systeem

De tweede debatronde ging over de regierol.

Voormalig milieuminister Jacqueline Cramer vindt dat er meer sturing op het systeem moet plaatsvinden en niet alleen op de verpakking zelf.

'De overstap van een plastic verpakking naar een kartonnen verpakking bijvoorbeeld, hoeft niet altijd de juiste stap te zijn.

Het is goed om te blijven richten op meer recycling, maar we moeten ons ook meer gaan richten op minder CO2-uitstoot en minder gebruik van grondstoffen.

Hergebruik en preventie zijn superieur aan recycling. Hiervoor is een systemsprong nodig. In plaats van polderen moet er meer worden gekeken naar voorlopende partijen, de "coalition of the willing".'

Voormalig milieuminister Jacqueline Cramer

Imagoprobleem

'Onze branche heeft een imagoprobleem', vindt Marlene ter Ham, directeur Thuiswinkel.org. 'Online bestellen is ongekend populair.

Bijeffect is dat veel kartonnen dozen op straat belanden, vooral in grote steden. Om dit op te lossen is een proactieve overheid nodig waarmee wij gezamenlijk met de andere partijen gaan nadenken over de korte en lange termijn.'

'Er is een systeemveranderingen nodig richting een landelijk systeem voor herbruikbare verpakkingen. Daarin willen wij graag regie voeren de komende jaren, met ondersteuning van de overheid en het bedrijfsleven en wetenschap.'

Marlene ter Ham, directeur Thuiswinkel.org

Korte termijn doelen

'Het is ontzettend complex en er is een wir war van goed bedoelde initiatieven', concludeert Jaap Vandehoek, CEO Umincorp. 'Probleem is dat er doelen zijn gesteld die te ver weg liggen. Een ver doel zou je moeten vertalen naar een doel halverwege dat laat zien waar je moet zijn om het verdere doel te bereiken.'

'En de CO₂-impact van verpakkingen wordt vaak onder de mat geschoven omdat de impact van het product vele malen groter zou zijn.

Maar de plasticindustrie heeft tweemaal meer CO₂-uitstoot dan de vliegtuigsector. Het is nu 3,5 procent en het groeit naar 13 procent van de totale CO₂-uitstoot wereldwijd. Er wordt ontiegelijk veel virgin plastic verbruikt. Het is te goedkoop om te vervuilen. Het moet geprijsd worden. De markt komt dan vanzelf met oplossingen.'

Richting of regels

Richting geven of regels stellen? Was het laatste debatonderwerp.

Diederik Samsom, kabinetschef van Europees commissaris Frans Timmermans, was hier helder in. 'Bij verpakkingen gaat richting geven niet lukken. Als je ziet dat er alleen maar meer verpakkingen zijn bij gekomen.

De recycling is iets toegenomen, maar hergebruik is sterk afgenomen. Zo gaat het niet langer. We moeten naar regelgeving op allerlei aspecten van de verpakkingketen. Daarom stellen wij tot aan irritant detailniveau allerlei dingen vast.'

Hester Duursema, communication manager Vrumona

Hester Duursema, communication manager Vrumona: 'Wij zijn voor de ambitieuze doelstelling, maar daar waar middel en doel elkaar gaan raken gaat het wringen. Bijvoorbeeld de doppen die volgens de SUP-regeling vast moeten zitten aan de flessen. Wij zijn voor een helder afrekenbaar doel, bijvoorbeeld via CO2.'

Samsom antwoordde: 'Deze bloedirritant doppenregel redt veel dieren het leven en dwingt de industrie tot innovatie. En als je een CO2-prijs aan plastic verpakkingen wilt hangen, zou die vele malen hoger moeten liggen dan bij de staalindustrie, want plastic is te goedkoop. Dus hebben we aanvullende regels nodig.'

Diederik Samsom, kabinetschef van Europees commissaris Frans Timmermans

Ten Klooster nuanceert de toename van verpakkingen: 'Het gewicht van verpakkingen neemt niet toe. Het neemt juist af, op de luxe verpakkingen na. In zijn totaliteit zien we een reductie en tegelijkertijd zien we een vermeerdering door kleinere porties om food waste te voorkomen. En we zien dat we veel meer zijn gaan kopen. Ik ben voor een duidelijkere normstelling en een zware beboeting. Dan motiveer je bedrijven om grotere stappen te maken.'

v.l.n.r.: Jaap Vandehoek (CEO Umincorp), Kiki Hagen (Tweede Kamerlid D66) en Roland ten Klooster (professor Universiteit Twente).

Mentale werking SUP

'De discussie gaat het meest over de SUP-regeling', meent Diederik Samsom.

'De mentale werking van dit soort regelgeving is belangrijk.

Het gesprek gaat op straat, op het terras, in de McDonalds, opeens over weggooiplastic.

Wij zien daar echt een effect op de mentaliteit van de Europeaan.

Dus zijn we gemotiveerd om dit soort irritant gedetailleerde regels toch door te voeren.

We gaan bijvoorbeeld ook miniflesjes shampoo verbieden. Dat klinkt als overregulering, maar het bevordert de mentaliteit in deze keten om dingen niet zomaar weg te gooien.'